19. תרומה. איך ניכר האדם?

בפרשת תרומה, שומעים על המגבית הראשונה בתולדות עם ישראל. מדוע עכשיו דווקא? כי קל יותר להתלהב ולהכריז בקול גדול על קבלת עול מלכות שמים בפרשה הקודמת משפטים, מאשר להוציא אגורה שחוקה מהכיס.

לכן, כדי לבחון את רצינותם של עם ישראל על התחייבות הזאת, ה׳ ציווה להם: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה. אראה, אומר הקב״ה, אם אתם באמת ובתמים מתכוונים כשאתם אומרים ׳נעשה ונשמע׳. אולי מגבית זו דומה למה שאנחנו קוראים היום ׳דמי רצינות׳: שלם קצת ונראה אם אתה באמת רציני.

מאידך, זהו מקור מנהג עם ישראל לנדור ולנדב בשעת עלייתם לתורה לצורכי בית הכנסת ולדברים שבקדושה ובצדקה. הם מראים שאינם מתרשלים חלילה גם במצוות שיש בהן חסרון כיס. אכן, עם ישראל נאמן לעצמו עד כדי כך שמַרְבִּים הָעָם לְהָבִיא וציווה משה: אַל יַעֲשׂוּ עוֹד מְלָאכָה לִתְרוּמַת הַקֹּדֶשׁ.

משל עממי אומר: מצווה אינה שווה אם היא ללא מאמץ וללא כסף. היא דומה לתבשיל תפל בלי מלח, ולעוגה בלי סוכר.

נזכור (מס׳ עירובין סה/ב): אדם ניכר (קודם כל) בכיסו, בכוסו ובכעסו ...